

ENTREVISTA

Henning Mankell

Novel·lista i dramaturg suec

M.G. Com neix l'inspector de policia Kurt Wallander, protagonista del cicle de vuit novel·les que comença amb 'Asesinos sin rostro'?

H.M. Crec que la creació del personatge va ser un procés que va durar fins a la darrera novel·la. Quan vaig començar a escriure sobre Wallander, el que tenia clar era que havia de canviar, havia de ser una persona com qualsevol altra, que es transforma dia a dia, segons les experiències que va tenint. I aquest és en part un dels motius pels quals és un personatge tan popular: la gent es pot identificar amb els seus canvis. Al principi vaig pensar: he de crear un home que canvia. I també volia mostrar com és de difícil ser un bon policia. Aquestes dues premisses en són l'origen. Pel que fa al nom, el vaig treure de la guia telefònica.

M.G. A les seves novel·les descriu amb detall la feina d'una comissaria: com en coneixia tan bé el funcionament?

H.M. Sobre els procediments hi ha gent amb qui puc parlar: jutges, policies, fins i tot criminals, de manera que el que no ho sé ho puc esbrinar, però el que és més important per a mi i també més difícil és reflectir els processos mentals de Wallander, com pensa, com entra en una habitació en què ha passat alguna cosa i què és el primer que pensa, què és el que se li va acudint. En això és en el que poso més atenció, el que suposa un repte més gran per a mi.

M.G. 'La falsa pista' és una novel·la on hi ha acció, però on el més important és el procés de deducció lògica de tot el que va passant. És una mica diferent de la típica novel·la negra.

H.M. No hauria dit mai que escric novel·la negra en lloc de novel·la blava o groga o el que sigui. Crec que el que tracto de fer es remunta a una tradició molt antiga que consisteix a utilitzar un crim com un mirall que reflecteix la societat.

M.G. Vostè descriu Suècia com una societat aparentment pacífica però amb una violència soterrada. És així com veu la seva societat?

H.M. Cal tenir en compte que el primer llibre és del 1990 i en aquests 11 anys han canviat moltes coses a Suècia. Si l'escrivís avui, el primer llibre seria totalment diferent.

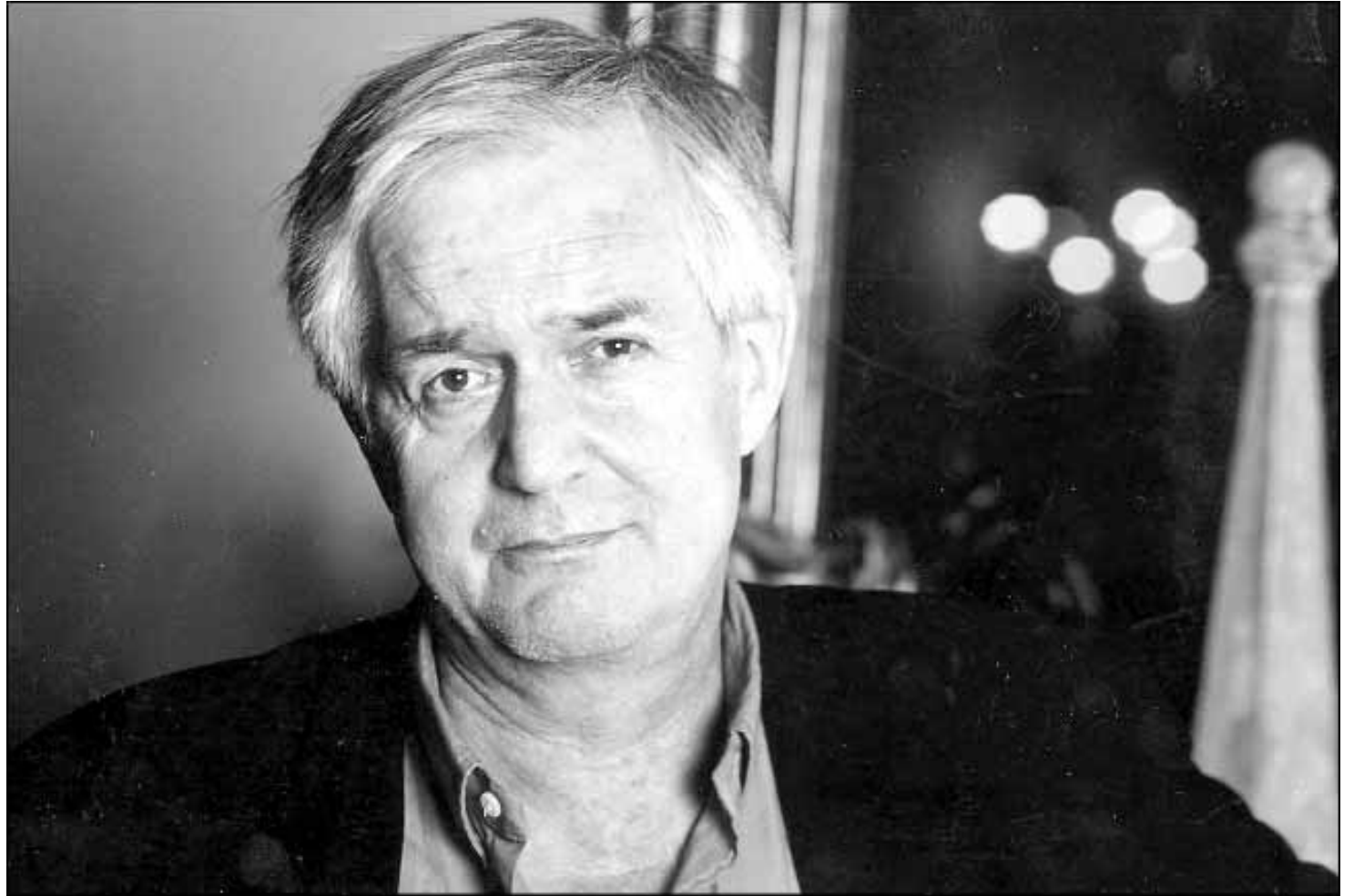
M.G. Què ha canviat?

H.M. S'ha fet més gran la separació entre rics i pobres, hi ha molta gent sense feina, tenim el problema amb els immigrants, tots aquests problemes que trobem a Europa són a Suècia.

M.G. De tota manera, aquests problemes ja s'intuïen a les seves novel·les dels anys noranta.

H.M. Sí, penso que la meua idea era escriure novel·les sobre tots aquests conflictes socials i que si tornessis enrere deu anys els trobaries, entre línies.

M.G. Les seves novel·les són molt crítiques amb l'ordre establert.

ITZIAR GUZMAN

¿Pensa que són incòmodes per a la gent del poder, que les consideren un element subversiu?

H.M. El que sé és que el primer ministre, per exemple, llegeix les meves novel·les, i gent de posició les llegeix. A Suècia, la percepció que es té de mi és la d'un escriptor polític. A més de les novel·les escric obres de teatre i també escric als diaris i hi ha aquesta percepció de mi com un escriptor d'esquerres, que és el que sóc i el que sempre he estat. I això significa que als diaris més conservadors o burgesos de Suècia em critiquen, em persegueixen en certa manera. Però així és com van les coses.

M.G. Vostè usa les seves novel·les per dir coses que potser en un diari expressaria d'una altra manera. La ficció és una manera diferent de fer crítica?

H.M. Quan em ronda algun tema sobre el que vull escriure, el primer que faig és plantejar-me quina forma d'expressió vull usar, si vull fer un article de diari, una novel·la o una obra de teatre. Després, de vegades, un s'adona que s'ha equivocat i que havia d'escollir una altra forma, però igualment és una de les coses que sempre em plantejo abans de començar a escriure. Recentment, per exemple, volia escriure alguna cosa sobre els immigrants il·legals que arriben a Europa i vaig decidir que la millor manera d'expressar-ho era una obra de teatre perquè creia que em calien actors que personifiquessin aquests immigrants. Després de fer-ho em vaig adonar que podia, a més, escriure una novel·la sobre les mateixes idees. La novel·la tracta d'immigrants il·legals que creuen

L'anàlisi social des del crim

► Henning Mankell (Estocolm, 1948) és un dramaturg i novel·lista que ha obtingut fama mundial gràcies a la creació d'un personatge: Kurt Wallander, un inspector de policia. El personatge ja ha arribat a la televisió i Mankell té fans dels que aturen pel carrer tant al seu país d'origen, Suècia, com a Alemanya. Ha estat traduït a 23 idiomes, entre ells el japonès i el brasiler. Per *La falsa pista*, l'autor ha rebut el Golden Dagger a la millor novel·la criminal publicada a Anglaterra el 2000. Home d'esquerres, vinculat tant al món polític com als sectors creatius de la societat i gendre d'Ingmar Bergman, Mankell passa part de l'any a Moçambic, on dirigeix el Teatre Nacional.

Tusquets té previst publicar *La comèdia infantil*, novel·la de la seva trilogia ambientada a l'Àfrica. També podrem llegir aviat *Els gossos de Rigas* i *La lleona blanca*, i, més endavant, la sèrie completa de l'inspector Wallander.

A la seva obra, Mankell observa la societat que l'envolta, un món occidental i democràtic on el crim i la violència, els marginats i els corruptes es manifesten a mesura que avancen les minucioses investigacions de Kurt Wallander, un policia tossut, honrat i molt observador que es dedica amb cos i ànima als casos criminals.

"El més important és saber reflectir els processos mentals de Wallander"

"A Suècia, la percepció que es té de mi és la d'un escriptor polític"

l'Estret i entren a Europa per Espanya. Això vol dir que el darrer any, gran part del meu temps mental ha transcorregut a Espanya. Es tracta de la història d'una jove nigeriana que aconsegueix creuar Espanya per passar a França i arribar fins a Suècia.

M.G. Quin és el títol de l'obra? Ja s'ha representat?

H.M. Aquests dies l'assagen al teatre de la ciutat d'Estocolm, que és un gran teatre i on he aconseguit un molt bon director. S'estrenarà a finals de gener. La novel·la es titula *Tebar*, que és el nom de la noia. I l'obra teatral es diu *Temps de foscor*.

M.G. Seria interessant que es pogués representar aquí, a Espanya.

H.M. El millor és començar primer a Suècia i veure com funciona, però després la idea del meu editor teatral seria que l'obra viatgés i es representés a d'altres països d'Europa, perquè és una obra tremendament comprensible i aplicable a tots els països d'Europa. Té dos personatges: el pare i la filla, que viuen il·legalment a Suècia i que van perdent de manera progressiva el seu sentit d'identitat, de qui són i on són. Ningú no ho sap, però vaig acabar la novel·la a Madrid. Vaig venir-hi a aïllar-me la darrera setmana. Hi ha una seqüència de la novel·la en què un noi immigrant viatja dins d'un cotxe fins que arriba a Madrid i veu totes les llums, s'escapa i es perd a la ciutat. Segueix pels carrers de Madrid venent mocadors o el que sigui i, aquests dies, passejant per la ciutat n'he vist algun que podria ser ell!

M.G. Va seguir el viatge per Espanya per escriure la novel·la?

H.M. He estat a Espanya diverses vegades, de manera que no em va caldre. Però sí que vaig estar a la frontera del sud i també a la frontera amb França. El curiós és que ara ja no hi ha fronteres, però ells tenen la idea que sí i per això hi ha una sèrie de fronteres mentals, fins que descobreixen que el trànsit és lliure.

M.G. Pensa que la immigració és un dels problemes actuals més greus?

H.M. Detesto el fet que la gent s'ofegui intentant arribar a les platges de la costa espanyola, o que s'ofeguin en

► ► ►